

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXIII. (a) Lucius III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT XXII.

(a) Idem.

EAm te decet. *Et infra*: Illas autem Ecclesias, de quarum patronatu controversa fuerit, si intra sex menses postquam vacaverint, non fuerit controversa terminata, licitum tibi sit de persona idonea ordinare.

NOTÆ.

1. (a) **I**dem.] Inscriptionem hujus textus exposui in cap. eam te, de arate & qualitat. ubi extat ejus prior pars.

COMMENTARIUM.

2. **I**nter alias juris patronatus ecclesiastici, & secularis differentias, illa notissima est, quod patrono ecclesiastico competit semestris ad presentandum; patrono vero laico quadrimestris, cap. quoniam, hoc tit. cap. unic. §. final. eod. tit. lib. 6. cap. quia, de concess. prebend. cap. licet, de supplend. pluribus relatis docent Salgado de protecl. reg. 3. p. cap. 11. num. 62. Solorzano tom. 2. de jure Indiar. lib. 3. cap. 3. num. 48. Unde textus hic accipiendus est de patrono ecclesiastico, ut post repetentes in presenti docuit Valensis lib. 1. de benef. tit. 4. num. 10. Intra hoc autem tempus nulla potest in ipsa Ecclesia institutio fieri absque consensu patroni, dicto cap. unic. sed eo tempore elapso, quod incipit à die notitiæ vacationis, juxta adducta in cap. literas, de supplend. quare prius probari debet, ut resolvit Martinus lib. 1. resol. cap. 300. Episcopus in ea Ecclesia presbyterum ordinabit, dicto cap. quoniam, 3. cap. si vero 12. cap. cum propter 27. hoc tit. Consonat lex 11. tit. 15. partis. 1. Probat ultra congestos à Barbofa & Garaña in presenti, Lara de ca-

pel. lib. 2. cap. 9. num. 38. Illustr. Ramos ad Alex. VII. pro Episc. Lusit. propos. 2. num. 1. Luna & Arellanus lib. 3. antinom. 7. Valensis de benef. dicto tit. 4. cap. 14. nam cum plurimum interfit Ecclesias non diu vacare, ut probavi in cap. ne pro defectu, de elect. Summus Pontifex, qui ex gratia concessit patronis, ut possint presentare clericos ad beneficia vacantia, potuit statuere, ut illis non presentantibus, etiam propter discordiam inter eos ortam, pro ea vice amitterent jus presentandi, ad Episcopumque devolveretur, dicto cap. si vero 12. d. cap. cum propter, probant Sanchez lib. 2. consil. cap. 3. dub. 60. Riccius in praxi, decis. 188. Ludovicius decis. 94. Vivianus de jure patron. p. 2. lib. 7. cap. 3. num. 7. Spino in specul. gloss. 4. num. 4. Lara lib. 2. de capel. cap. 9. num. 38. Barbofa lib. 3. juris Eccles. cap. 12. num. 71. & alleg. 72. num. 140. & malè Gutierrez lib. 1. canonic. cap. 28. num. final. exultimavit, durante lite inter electores non currere semestris, adducto capite 2. de in integrum restit. quod nihil probat. Et negligente monasterio, devolutio etiam fit ad Episcopum, Barbofa alleg. 126. num. 66. cum sua qualitate, Valenzuela consil. 103. num. 42. Si autem patroni legitime sint impediti, quia illis non currit tempus, dicto cap. quia, cap. final. de elect. Episcopus aliquem ordinare non potest, juxta tradita in dicto cap. literas, dicto cap. quia, ex quibus commentarii presentis petendum est.

CAPUT XXIII.

(a) Lucius III.

Praeterea, quoniam advocati Ecclesiarum in tantam noscuntur insolentiam prorupisse, ut sacerdotes, & alios ecclesiasticos viros pro sua voluntate arbitrio in Ecclesiis ipsis constituent, atque destituant, & jus advocacionis donationis, vel emptionis titulo, aliisque pro sua voluptate contractibus etiam in alios transferre praesumant, (b) fodrum, (c) albergarias, (d) regium, similia, tanquam à propriis rusticis, ab ipsis ecclesiis extorquentes; & quod ministri Ecclesiarum eis inconsculis faciunt, juxta proprium arbitrium in irritum deducunt: presenti decreto subnectimus, & auctoritate Apostolicâ firmamus, eos, sive Advocati, sive Patroni, vel Vicedomini, sive custodes, vel guardias habentes, seu alio quolibet nomine censeantur, à praedictorum gravaminum importunitate cessare nihilque in Ecclesiis, in quibus sibi aliquam de praedictis vindicant potestatem, praeter antiquos, & moderatos redditus à locorum Episcopis institutos exigere, aut si aliud exegerint, excommunicationis sententiæ subjacere: contractus etiam, quos de alienatione advocacionis, sive patronatus vel fecerint hactenus, vel facere in futuro praesumpserint, presenti institutione cassamus, & eos vim aliquam decernimus non habere. Ne autem per appellationis obstaculum, aut in iis, quæ de hæreticis dicta sunt, aut Advocatorum coercitione, quam diximus, presentium deludatur auctoritas decretorum, totius appellationis remedium in praescriptis capitulis denegamus, nullam penitus audientiam cuilibet contra hæc appellationibus praebituri.

NOTÆ

NOTÆ.

1. (a) **[Ucius III.]** Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 19. ubi additur, pars capituli ad abolendam: unde cognoscitur, in presenti referri partem textus in cap. ad abolendam, de hereticis; nulli tamen Prelato rescribit Lucius, quia in presenti novam edidit constitutionem, non alicujus consultationi respondens, aut litem decidens, ut ex ipsius verbis facile constat.

2. (b) **[Foderum.]** Foderum, sive fodrum, est alimentum, sive pabulum, quod alicui solvitur; quo modo accipitur in diplomate Conradi I. Imperatoris, quod extat in legibus Longobard. l. 4. tit. 8. lib. 3. ibi: *Foderum de castellis, quod nostri antecessores habuerunt, habere volumus.* Fridericus de pace Constantiæ: *Foderum consuetum, & Regale, que solent & debent, prestabunt.* Sigonius libro 8. de Regno Italiae, & lib. 7. ejusdem operis, ita ait: *Foderum summa quadam frumenti fuit, quam adveniendi in Italiam Regi populi solvere tenebantur; pro quo sepe etiam estimata pecunia pendebatur.* Petrus de Vineis lib. 2. epist. 29. Viarum asperitas fodri consuetum interdicat. Guntherus lib. 8. *Ligurini, vers. 570.*

Ac primum Ligures super hoc à Rege rogati, Vectigal, portus, cudente jura moneta, Cumque molendinis, telonea, flumina, pontes, Id quoque quod fodrum vulgari nomine dicunt, Et Capitulum certo sub tempore censum: Hec Ligures sacro tribuerunt omnia fisco.

Explicant Lindembrogus in *Clossar.* verbo *Foderum.* Vollus de vitis ferm. lib. 2. cap. 6.

(c) **[Albergarias.]** Albergaria est hospitiorum præbendorum onus, ut exponit Boëtius Epon. de regul. num. 25. unde advocati ab Ecclesiis, & clericis extorquere intendebant hospitium.

(d) **[Regium.]** Tributum videlicet, ut exponit Glossa in presenti; nam jus Regalium plerumque Principes supremi in beneficiis ecclesiasticis exercent, ut probat Boëtius Epon. tom. 1. qq. heretic. tit. de Regalibus, num. 23.

COMMENTARIUM.

3. **UT** textus iste plenè intelligatur, aliqua præjacienda sunt de advocatiis, advocatis, & cattedis Ecclesiarum. Et primò sciendum est, quod cum res Ecclesiæ armis, & ferro per ecclesiasticos non defendantur, obnoxia semper fuerunt injuriis. Inde factum, ut Ecclesiæ tutelæ Magnatum mediæ, vel immediatè se committerent, ut patronis, vel advocatis, ut habetur lib. 2. epist. Gregor. VII. aut custodiæ, vel ut aliqui barbarè loquebantur, mundeburdis, aut guardiæ nominis. Et quidem advocatiam, seu defensionem Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium, ad Reges, & supremos Principes spectare, qui eas sub protectione Regia habent, testatur D. Bernardus epist. ad Lotharium Imperatorem, epist. 139. ibi: *Non est meum hortari ad pugnam; est tamen advocati Ecclesiæ arcere ab Ecclesia infestatione schismaticorum rabiem.* Idem epist. 243. ad Conradum Regem Romanorum, ibi: *Utrumque interesse Cesaris constat, & propriam tueri Coronam, & Ecclesiam defensare: alterum Regi, alterum conveni Ecclesiæ advocato.* Inde concepta formula apud Marculfum lib. 1. cap. 24. de Mundeburde, his verbis: *[Rectum est, ut Regalis potestas illis*

tuitionem impertiat, quorum necessitas comprobatur. Igitur cognoscat magnitudo, seu utilitas vestra, quod nos Apostolicum, & venerabilem illum Episcopum, ut Abbatem Ecclesiæ, vel monasterii in honorem illius sancti constructi, cum omnibus rebus, vel hominibus, aut gassinis, vel amicis, seu undecunque ipse legitimo redibit mittio, juxta ejus petitionem, propter malorum hominum illi-citas infestationes, sub sermone tuitionis nostræ visi fuimus recepisse, ut sub mundeburde, vel defensione illustris viri illius majoris domus nostræ, cum omnibus rebus præfata Ecclesiæ, aut monasterii quietus debeat residere, & sub ipso viro illo illustris vir ille causas ipsius Pontificis, aut Abbatis, vel Ecclesiæ, aut monasterii, vel qui per eum sperare videntur, vel undecunque legitimo redibit mittio, tantum in palatio nostro sequi deberet. Propterea per præsens decernimus ac jubemus præceptum, ut memoratus Pontifex, aut Abbas sub nostro sermone, & mundeburde anreducti viri quietus resideat; & nec vos, nec juniores, aut successores vestri, vel quislibet eum de inquisitis occasionibus injuriare, nec inquietare, præsumatis. Et si aliqua causæ adversus eum, vel suo mittio surrexerint, quæ in pago absque ejus gravi dispendio definitæ non fuerint, in nostri præsentia reterventur. Quam præceptionem, ut firmiter habeatur, propria manu subscripsimus.] Unde in Synodo Confluentina ita legitur: *Volumus, ut Ecclesiæ, & casæ Dei, & Episcopi, & Dei homines, clerici, & monachi, & nonne talem mundeburdem, & honorem habeant, sicut tempore antecessorum nostrorum habuerunt.* Reges autem hujusmodi advocatiam, seu custodiam in Ecclesiis, & monasteriis habeant, aut quia ea construxerant, vel quia privati fundatores, ut ipsa monasteria in tuto essent, advocati, & tutela Principum ipsorum passim commendabant. Concilium Mendenle can. 41. ibi: *Providendum est Regie majestati, ut monasteria, que ab hominibus Deum timentibus in sua proprietate constructa, prædecessores illius causâ defensionis, & mundeburdis susceperunt, &c. Synodus Ticinensis can. 16. ibi: Suggestendum est Beatissimis Imperatoribus, quia hi, qui monasteria, & xenodochia sub defensione sacri palatii posuerunt, ideo fecisse probantur, quod à nullo melius quam à summis potestatibus protegendâ crediderint.* Sic Wifredus Comes Bituricensis, & Oda ejus conjux fundatores monasterii Stradensis, Pipini Regis tuitioni id credidisse celebrantur ab auctore vitæ Sancti Genulii lib. cap. 8. his verbis: *Quibus ut se tempus obtulit opportunum, continuo de rebus eisdem loco delegandis testamentum faciunt, Domini-que Pipini Regis adentes præsentiam, vota suggerunt, & locum sibi rebus decretis per testamentum ejus potestati committunt, ut ipsius auctoritate, atque Francorum deinceps Regum providentiâ tueretur.* Sic eisdem Pipino Regi monasterium sancti Galli, cap. 1. securitatis gratia tradidit Waltramus Comes, Raptus monachus: *Postea verò tempore precedente, atque statu monasterii in melius proficiente, prefatus Waltramus eundem Abbatem Orthmarum Pipino Regi præsentavit, ipsique Regi monasterium, quod adhuc hereditario jure in sua tenebat potestate, cum ipso pariter Abbate contradidit; eâ videlicet causâ, ut ipse Abbas, ejusque successores idem monasterium Regiâ auctoritate retinentes, nullius deinde violentiâ premerentur, sed tantummodo Regum jussionibus obedirent.*

dicent. Nonnunquam etiam advocatia Regia inde progredita, quod ipsæ Ecclesiæ, vel monasteria ultro se Regibus in tutelam dederunt, ut Carolo Magno Laurishamense monasterium. Chronicon Laurishamense anno Christi 776. Gundelandus igitur Abbas in juris sui quietâ possessione, tum dictante iustitiâ, tum Regiâ auctoritate confirmatus, Laurishamense monasterium cum omnibus ad illud pertinentibus in manus, & mundeburdem gloriosi Regis Caroli tradidit, quatenus privilegiis insigniretur Regalibus. Ecclesiarum autem hæc advocatia adeo Coronæ Regiæ inhæret, ut Cathedralium, vel aliarum Regiæ fundationis patrocinium cum universitate, id est concessione Ducatus, vel Comitatus, in quibus Episcopatus vel Regales Abbatia positæ erant, non transirent in alium. Hinc concessa Neufriâ Hugoni Abbati, seu Carolo Simplici ante irruptionem Normannorum, non venere Episcopatus. Chron. Andegavense: *Iste itaque tractus, cum & datus esset ad integrum cum Civitatibus, & Comitatibus, & Abbatibus, Castellisque, præter Episcopatus solos, qui in Regia Domini cura retentati sunt.* Eodem jure advocatiam Ecclesiarum Burgundia armata manu vindicavit Philippus Augustus adversus Hugonem Ducem Burgundia. Igitur Reges Francorum prædictas Ecclesias in sua libertate semper custodire cupientes, quibuscunque Principibus terras custodiendas tradidissent; tamen Ecclesias sub potestate sua, & protectione retinere decreverunt, ne Principes, quibus terra custodienda à Regibus delegabatur, Ecclesias, vel clericos ibidem Domino servientes aliquibus angariis, taleis, vel aliis exactionibus gravare præsumerent. Varia exempla Imperatorum, Regumque, qui advocatias Ecclesiæ susceperunt, referunt Andreas Quercetanus in *histor. genealog. familia à Bertuna, lib. 1. cap. 3.* Gibalinus tom. 2. de negot. lib. 6. cap. 6. artic. 9. M. Magerus de advocat. armat. cap. 2. Joannes Dartis ad Decret. in 76. dist. Theophilus Raynaudus tom. 12. tract. mala è bonis Eccles. lib. 2. sect. 1. fol. 131.

2. Hæc de supremis Principibus advocatis Ecclesiarum sufficiant, ut ad Duces, Comites, & alios inferiores advocatos Ecclesiarum perveniamus. Sciendum enim est, laborante Africana Ecclesia Donatistarum, aliorumque, quibus scatebat, hæreticorum tyrannide, rerum sacrarum, & privatorum direptione, nefariisque caedibus, tum sacerdotum, tum laicorum, ad petitionem PP. Synodi Carthag. 5. beneficio Principum in singulis Africanis Ecclesiis institutos fuisse defensores, ut hæreticorum sævitiam manu militari compescerent, & quieti Ecclesiarum confulerent. Hæc de re sancitus fuit canon 22. in eodem Concilio, qui refertur à Gratiano in cap. ab Imperatoribus 23. q. 3. notarunt Balsamon & Zonaras in can. 78. 81. & 100. Synodi Carthag. Defensores hi diu permansere in Ecclesiis Africanis, ut constat ex Possidio in vita D. Augustini, cap. 12. De quare, inquit, ne pacis Ecclesiæ amplius impediatur profectus, defensor Ecclesiæ inter leges non sinit Cassiodor lib. 2. var. cap. 30. & lib. 3. cap. 45. & lib. 9. epist. 15. Nec non Ecclesiæ Cilmariæ defensorum tutelam sibi adsciverunt, inermem Episcoporum auctoritatem imparem expertæ adversus Potentiorum injurias. Urbanus II. apud Gratianum in cap. Salvator, 1. q. 3. In Gallia, & Germania maxima Ecclesiæ ob opum pinguiorem censum, & Dynastarum

frequentiam deprædationi obviæ, defensores, sive advocatos susceperunt. Concilium Magunt. can. 50. sub Carolo Magno: *Omnibus igitur Episcopis, Abbatibus, cunctoque Clerico continuo præcipimus Vice dominos, Præpositos, Advocatos, sive Defensores bonos habere.* Votis PP. annuit Carolus Magnus lib. 15. capitul. cap. 31. & lib. 7. cap. 33. & lib. 3. cap. 62. & legem dedit de advocatis, & defensoribus Ecclesiarum à Principe postulatis, ibi: *Defensores Ecclesiarum à Principe postulantibus, vel divitum ab imperatore sunt postcendi.* Exinde ab Episcopis, & Abbatibus nobiliores Comites lecti, & à Principe postulati fuerunt in Advocatos, & defensores. Trithemius Abbas in chron. Hirsfangensi ita ait: *Sin autem aptum, & utilem advocatum undecunque si placuerit, eligant hic demum Abbate petente à Rege incipiat hanc legem, &c.* Idem in eodem anno Christi 1099. ex privilegio Urbani II. *Advocatum autem Imperatorem Romanorum, qui nosse advocatum est, præsumimus; propter multiplices tamen eius curas, & dispositiones liceat Abbatibus, & fratribus de familia de Calune eligere, si idoneus inventus fuerit, &c.* Sin autem aliâ undecunque libet liceat alium eligere, qui etiam advocatus in presentiam Abbatis, & fratrum juret in sacramento cum familiaribus suis, quod contra privilegia Ecclesiæ non veniat. Hic addit in presentiam Domini Imperatoris simili modo confirmet. Eandem ob rationem etiam Ecclesiæ Cathedralis alium ab Imperatore acceperunt advocatum, vel potius subadvocatum, ut de Ratisbonensi Ecclesia refert Otho Frising. lib. 1. de gestis Frederici, cap. 58. *Mortuus tunc fuit in Comitatu Regis vir clarissimus Fredericus Ratisbonensis Ecclesiæ advocatus.* Quin etiam Imperatoris ipsi advocatiam Episcopatum in beneficium dedent Ducibus, aut Comitibus, ut Fredericus I. Bertholdo Duci Zeringiæ, ut refert auctor supplementi Frisingensis cap. 21. his verbis: *Regnum Burgundia cum archiepiscopo Arclatenensi, quod Duces de Zeringen, quatuor sine fructu, tantum honore nominis, iure beneficii ab Imperio jamdiu tenuerunt, à Bertholdo Duce excorsis, præstitis sibi trium Episcopatum advocatiam cum investitura regali, scilicet Lansacensis, Genuensis, Sedunensis.* De his advocatis, sive cathaldis, aut defensoribus agitur in cap. generali, de elect. cap. in quibusdam, de poenis, l. 38. C. Theodof. de Episc. & cleric. ubi Gothof. Legibus Longobard. tit. 10. cap. 1. ibi: *cum Pontificibus, Abbatibus vel Castellibus Ecclesiarum.* Et de his plura adduxerunt P. Gregorius lib. 2. partit. tit. 9. cap. 5. Suarez de relig. tom. 1. lib. 1. de simon. cap. 28. Lambertus de jure patrimon. lib. 2. p. 2. artic. 3. q. 4. Cælius, de Eccles. hierarch. q. 2. procmialis, num. 14. Citronius in parat. ad hunc tit. Bosquetus in notis ad Innocentium III. lib. 2. epist. 122. Altessera de Ducibus cap. 6. peritum. Cujacius in lib. 5. feud. fol. 934. Bignonius in notis ad Marculf. fol. 388. Kochiet de advocatis lib. 1. q. 7. Zypæus ad hunc tit. respons. 1. Burgundius ad consuet. Flandr. tract. 8. Lindembrog. in Glossario, verbo Advocatus. Solorzanus tom. 2. lib. 2. cap. 1. num. 40.

Deinde ut officium ipsorum advocatorum, munia, honores, & jura agnoscamus, sciendum est, Regiæ advocatiam propriam fuisse, quod Ecclesiarum, quæ illâ fruerentur, causæ referbantur ad Palatium Principis, ut ex Marculf. fertur ad Palatium Principis, ut ex Marculf. fertur, & Synodo Ticinensi supra relatis constat. Quare causam de rebus monasterii Laurishamensis

mensis adversus Emericum Comitem, deductam fuisse ad audientiam Caroli refertur in Chron. Laurishamensi. Emericus Comes filius Cancronis, mortuus patre & avia, cernens praefatum locum ex parte & modico ad tantam rerum, & fama proventum eminentiam, nitebatur enim sibi proprietatis titulo vendicare; cuius rei actione ad palatium delata, & allegatione utriusque partis audita, iuxta legem Francorum definitum est. Gundelandum Abbatem jure possidere, quod sibi fuerat à fratre sine contradictione collatum. Frat etiam a iudicibus advocatiae argumentum, quoddam Ecclesiarum causa etiam apud Comites priores audiebantur, & in elemosyna Regis, id est sine sportulis. Concil. Vernense can. 23. *Ut Comites, vel iudices ad eorum placita, primo viduarum, orphanorum, vel Ecclesiarum causas audiant, & desinant in elemosyna Domini Regis, & postea alias causas cum iustitia rationabiliter iudicent.* Singulare etiam fuit huiusmodi Ecclesiarum jus, ne res alienari possent sine consensu Regis. Concil. Maricon. can. 4. apud Burchardum lib. 3. *Decreti, c. 172. ibi: A Synodo decretum est, & Imperialis auctoritas denuntiat, ne commutationes rerum, vel mancipiorum Ecclesiasticorum qualibet persona sine licentia, & consensu Regis praesumat facere.* Synodus Suesion. can. 12. *ibi: Ne commutationes rerum, vel mancipiorum quilibet Prelatus earundem rerum ecclesiasticarum sine licentia, vel consensu nostro facere praesumat.* Unde Floardus lib. 1. *histor. Rhemensis* refert, quod Ivo Rhemensis Annites nonnullas res Ecclesiae commutavit, sed imperatorescripto Ludovici Pii, ibi: *Sed & imperialia super eisdem commutationibus precepta obtinuit.* Alcester lib. 4. *Dissert. c. 14.*

6. Ut ad officium Advocatorum perveniamus, sciendum est, horum Advocatorum numerus fuisse res Ecclesiae curare, tueri, in jure defendere, & usurpatas à Prædonibus vindicare. Concil. Mogunt. sub Carolo, can. 22. *ibi: Ut Monachi ad secularia placita nullatenus veniant, &c. nec ipse Abbas sine consilio Episcopi sui, & cum necessitas exigit, tunc per iussionem & consilium Episcopi illi vadat; nequaquam tamen contentiones, aut lites aliquas ibi movere praesumat, sed quicquid querendum, vel etiam respondendum sit, per advocatos suos hoc faciat.* Adrevaldus lib. 1. *de miracul. S. Benedicti, c. 26.* de prædiis monasterii Floriacensis fitis in pago Aquitanie ita ait: *Advocatus vero una cum Rapario monacho, ad locum cessionis terræ iuxta morem legis adveniens (lege enim Romana, qua ab antiquo utitur Aquitania, vindicatio fiebat in rem præsentem, l. 1. §. 1. ff. si quis jus dicenti, l. non alias, §. sed si postulatur, ff. de iudic.) prædictam vineam ad jus S. Benedicti sua auctoritate revocare nitetur.* Floardus lib. 3. *histor. Rhemensis, cap. 10.* de Hincmaro ait: *Res quoque nonnullas, iuraque Ecclesiae, ac mancipia legibus per Advocatos evindicata recepisse reperitur.* Ekkoardus de casibus monast. sancti Galli, *ibi: In vadit loca lege Germanica cum Advocato Episcopus, uti jus erat, homines fisci juramentis S. Orbomaro vindicantes.* Quare tabulae, & gesta inscribebantur Abbatis nomine, addito fratrum, & Advocati consensu. S. Bernardus epist. 229. ad Episcopum Hosiensem, & alios pro Abbate Latiacensi ita scribit: *Jam de terris, & bonis Ecclesie quasi distractis, & alienatis, & datis ab eo cognatis suis, coram venerabilibus Episcopis Suesionensi, & Altsiodorensi, Comiteque Theobaldo, Advocato utriusque monasterii, satis responsum est & adhuc responderetur, sic illum de-*

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II,

disse suis, quomodo alienis, id est ad eundem censum vel consuetudinem. Idem epist. 184. ad Eugenium Pontif. *ibi: Veniensis Decanus voluntate Episcopi, & assensu advocati bonam rem pro Ecclesia sua in Ecclesia eadem constituit; bonum est, ut vestra auctoritate firmetur.* Item donationum piarum acceptatio penes Advocatum erat. Ekkoardus de Conrado Imperatore lib. 4. epist. 43. ita ait: *Ille vero, quicquid inibi regi fisci erat, totum in manum Advocati super aram ejus (sancti Galli) tradiderat, & sigillo suo roboraverat.* Denique statum Ecclesiae tacentur Advocati, Petrus Cluniac. ad Gaufridum Carnot. Episc. *ibi: Dixit enim Ecclesiam Castridini, quam Cluniacensis olim possedisse dicebatur, à Canonicis ejusdem Ecclesie, ab Advocato Ecclesie Vicecomite Vindocinensi, ab omnibus tandem, qui aliquid juris in eae habere dicebant, tam precibus, quam vi iustitiae extorsisse, & vestre Cluniacensis Ecclesie, cuius juris fuerat, reddidisse.*

7. Et cum in initio pro pietate Magnatum talis advocatia esset merè gratuita, nullis locis vel facris facultatibus in compensationem datis, ut constat ex Molano lib. 2. *de Canon. cap. 46.* postea ea defensio facta est protectori quaestiosa, ut monstrant exemplis quae collegit Roverius in *illustr. monasterii Reomaensis* not. 164. Pro prædictis ergo obsequiis, & officiis adscripta fuerunt certa stitendia Advocatis, ut refert Trithem. in *Chron. Ursaug.* *ibi: de Advocato monasterii Ursaugensis* ita ait: *Nullum autem servitium aliud jus, aut beneficium sibi pro hoc concedere cognoscit, nisi rituum bannum, & consuetudinariam iustitiam, & legem quam ceteri advocati in aliis liberis monasteriis habent, super furis proterviis, & censuales, & cetera talia, & in illis trium placitorum diebus, in unoquoque unum malmum de frumento, & unum friscingum, & unum sictum de vino, & cetera ad hac pertinentia.* Idem Trithemius in *Chron. Spanh.* Anno Christi 1325. *ibi: Denique ad petitionem præfati Comitis Joannes Willico Abbas prædictum filium ejus Advocatum suum in villa monasterii, quae Annen. dicitur, constituit, qui duodecim maldra avenae, & totidem pullos ab incolis ejusdem ville danda singulis annis pro feudo assignavit.* Sapius eisdem Advocatis dabatur in beneficium certa prædia Ecclesiae, quae inde advocatiae dicta fuere. Valdricus Noviomentis in *Chron. Camerac. lib. 2. cap. 98. ibi: Sub hac etiam specie ipse Hervardus advocatias aliquantarum villarum quasi pro defensione praesumpsit: sed plus quam inimicus prædo assiduis exactionibus devastavit.* Conradus de Favaria de casibus monasterii sancti Galli. *cap. 8. ibi: Cum advocatia, aliaque quamplurima feuda nostra cessionem jurisdictioni. Abbas Urspergensis in Frideric. l. ibi: Recipiendo nihilominus in Ecclesia Ducatus marchus comitatus, advocatias, moetas, telonea, ceterorumque regalium, quae possident, sumant.* Et Regibus etiam dona annua pro advocatia mittebantur, ut refert Ratpertus de casibus monast. S. Galli. *cap. 3. ibi: Præterea Rex piissimus Ludovicus in eadem charta conscribi iussit regia dona, sibi metipso secundum consuetudinem aliorum monasteriorum pro securitate prædictorum quotannis ventura, id est duos cavallos, & duo scuta cum lanceis.* Et quidem melioribus saeculi gratuitam advocatiam Ecclesie Regis impenderunt, sed posterioribus ejus nomine annonas Ecclesie imponere non dubitarunt, ut prodit Abbas Urspergensis ubi supra, pagina 371. *ibi: Narratur, quod olim præfidente Grimone Canonici Ursperg. elegerunt sibi*

in Rectorem quendam de fratribus suis hominem nullius intelligentia, aut valentia, adeo hebetis eloquentia, ut nec verbum de ore ipsius, nisi cum difficultate posset intelligi: cumque talis Prelatus coram inclite recordationis Imperatore Frederico comparuisset, ipse cum tota Curia sua sprexit eundem odioque sui nobili viro Degenharde de Helystein procuratori suo per omnia regalia pradia Suevie injunxit, quatenus personaliter accederet ad Ecclesiam Urspergensis. Et de voluntate fratrum in pradiis ipsorum censum, extra Abbatiam, & Grangias, imponeret annum, qui sibi pro advocatia, & defensione solveretur, ut videlicet quilibet mansus rusticorum pradiorum solveret miltare unum avena, ut Officiales sui equis ipsorum ex hoc haberent annonam, & ipsa Ecclesia sine prejudicio omnis gravaminis Imperialem haberet defensionem. Immo aliquando pecuniarium subsidium ab ipsis Ecclesiis petebant, ut refert Guillel. Brito lib. 1. Philip.

Tempore cuiusdam guerra Rex prodigus aris,
Cum res exigeret numerare stipendia multis,
Clerum Rhemensem petiit, scriptoque rogavit,
Ut sibi subsidium ferret, quo gravior illi
Adstantes vellet sumptus impendere gratis,
Ut solet Ecclesia Patronos saepe juvare.

Et labente disciplina, res eo prorupit, ut ab Ecclesiis advocati, tanquam a propriis rusticis, & colonis crebriores annonas, & census passim extorquerent. Urspergens, in Philip. Caesar. ibi: Nominis advocatie Monachorum fundis annuum tributum indixit: atque ita talis advocatia degeneravit in praedationem, ut constat ex Adrevaldo lib. 2. de miraculis S. Benedicti, cap. 24. Anonymo ei sub iuncto lib. 4. cap. 6. & aliis, quos dinumeravit M. Magerius de advocat. armat. cap. 1. a num. 199. & Cochier in vindiciis libert. eccles. part. 2. cap. 6. a num. 9. & cap. 8. quibus modum imposuerunt Eugenius II. in Synodo Rhemensi celebrata anno 824 Canon. 5. ibi: Auctoritate Apostolica prohibemus, ut nullus Advocatus, praeter jus & beneficium antiquitus aliquid sibi arripere, vel usurpare praesumat; quod si quis contra hoc attentaverit, Christianorum careat sepultura. Et Lucius III. in praesenti, dum prohibet advocatis, ne quid ab Ecclesiis praeter antiquos, & moderatos redditus ab initio institutos exigerent: unde Innocentius III. lib. 2. regestr. 14. epist. 123. increpat Comitem Nivernensem, quod nimis gravaret monasterium Verreliacense, his verbis: Abbas & Conventus Verreliac. sua nobis infi-

natione monstravit, quod cum nobilis vir Comes Nivernen. ab eorum monasterio pro ipsius custodia duas procurationes, in Pascha videlicet, & festo beatae Mariae Magdalena exigeret annuatim, & in receptione ipsarum ipsam monasterium enormiter aggravaret, maximam militum & servientium multitudinem constipatus: iidem mille quingentas marchas argenti super procurationibus illis ei tali conditione mutuo concesserunt, ut in unaquaque praedictarum solennitatum, si Verreliacum accederet, quinquaginta libris Altkiffodoren. moneta pro moderata esset procuratione contentus, nec plus pro illa posset exigere, donec ipsi monasterio redderet praetaxatam pecuniae quantitatem. Verum nunc, sicut dicitur, ut dictum possit monasterium in praefatis procurationibus aggravare, terra suae quantam indixit pro eadem pecunia perfolvenda. Cum igitur jus suum iniuriam convertere non debeat idem Comes, discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus atque praecipimus, quatenus si forsitan saepe dictum monasterium per immoderatam procuracionem gravare voluerit, vos ipsius immoderantiam, gratia, odio, & timore postpositis, redigatis ad iustum, sublati appellacionis obstaculo, moderamen, contradicteores per censuram ecclesiasticam appellacione postposita compescendo.] Ubi Innocentius dixit quantam quasi per vicos quantam, quia a singulis vicatim collecta illa exigebatur, ut exponit Bosquetus in notis ad ipsam epist. 123.

Tandem sciendum est, ipsos Patronos Ecclesiarum plerumque appellari Advocatos, ut in cap. sequenti, & supra in cap. quia clerici: tum quia ipsi etiam defendebant Ecclesiam; tum quia plerumque ipsi patroni suae potestatis fiduciam non habentes, advocatiam ipsarum Ecclesiarum ab ipsis Imperatoribus, seu Regibus obtinebant: ex Alberto Miraeo probat Bosquetus in not. ad distam epistolam 122. & ita Patronus, qui iure ordinario Advocatus natus ratione Juris patronatus erat, efficiebatur Advocatus datus propter advocatiam a Principe impetratam. Praesentem autem textum accipio de Advocatis datis, textu vero in d. c. quia clerici, & in cap. sequenti, de Advocatis natis, id est, fundatoribus ipsarum Ecclesiarum, inter quos, & datos illud veritatur discrimen, quod advocatia data personalis est, nec ad haeredes transit; advocatia vero nata cum ipso Jure patronatus ad haeredes transit, juxta supra tradita in cap. 1. hacten.

CAPUT XXIV.

Idem (a) Norwicensi Episcopo.

Cum autem (b) Advocatus Clericum unum idoneum Episcopo praesentaverit, & postulaverit postmodum, eo non refutato, alium aequè idoneum in eadem Ecclesia admitti, quis eorum alteri praeferatur, in iudicio Episcopi credimus relinquendum (c) si laicus fuerit, cui jus competit praesentandi. Verum si collegium, vel religiosa (d) persona praesentationem haberet, qui prior est tempore, prior iure merito videtur.

NOTÆ.

1. (a) Norwicensi.] Ita legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. final. ubi additur pars capituli tua nos; unde cognoscitur in hoc

textu referri partem textus in cap. tua nos II. de iurejurand. ubi praesentem inscriptionem exposui.

(b) Advocatus.] Id est Patronus, ut proximo Commentatio dixi.

Lascu